

2. Biyoçeşitliliğe Katkımız

Biyoçeşitliliğin korunması yalnızca canlıların yaşamı için değil, ekonomik ve sosyal kalkınma için de hayati öneme sahip. Karasal, deniz ve sulak alanlardaki bitki ve hayvan ekosistemlerinin devamlılığının sağlanması, doğrudan insanlığın geleceğini etkiliyor.

Faaliyet alanımız gereği operasyonlarımızın büyük bir kısmını kentsel alanlarda gerçekleştiriyoruz. Yüksek biyoçeşitlilik niteliğine sahip arazi ve sulak alanlarda faaliyet gösteren operasyonel birimimiz olmadığından su kaynakları, toprak ve doğal yaşam alanları üzerinde belirgin bir etkimiz bulunmuyor. Buna karşın dolaylı da olsa değer zincirimizdeki tüm etkilerimizi azaltmak için çalışıyoruz. Tüm operasyonlarımızda kamu otoritelerince yetkilendiriliyoruz. Bu doğrultuda, mağazalarımızın açılışları için başvuruda bulunduğumuz yasal izin ve ruhsatlarda, ülkemizde imzacısı olduğumuz

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin (Convention on Biological Diversity) biyoçeşitliliği de içeren tüm çevresel değerlendirmelere tabii oluyoruz.

Ormansızlaşmayla mücadele, atık yönetimi ve kirliliğin önlenmesi, tarımsal faaliyetler ve hayvancılıkta sürdürülebilirliğin ve izlenebilirliğin sağlanması, nesli tükenen hayvanların ve yok olmaya yüz tutmuş tohum ve bitkilerin korunması konularında sorumluluk alıyor, çeşitli projeler geliştiriyoruz. Operasyon ve süreçlerimizde su tüketimimizi, atık su deşarjımızı ve katı atıklarımızı sorumlu bir yaklaşımla yönetiyor, tüm süreçlerimizde geri dönüşümü destekliyoruz. Gıda imhasını ve plastik atıkları azaltma çalışmalarımız ile atık toplama ve toplumsal farkındalık çalışmalarımızı Atık Yönetimimiz altında inceleyebilirsiniz.

Biyoçeşitliliği Olumsuz Etkileyen Sebepler

BM Biyolojik Çeşitlilik ve Ekosistem Hizmetleri Konulu Hükümetlerarası Bilim-Politika Platformunun (IPBES) raporunda da insan faaliyetleri yüzünden 1 milyona yakın hayvan ve bitki türünün yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu belirtiliyor. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ise gıda ve tarım için biyoçeşitliliğin elzem olduğunu belirtiyor. Biyoçeşitlilik tarımsal ürünlerin hastalık, salgın hastalık ve iklim değişikliği gibi etkenlere karşı daha dirençli olmasını sağlıyor. Buna karşın dünyadaki ürün çeşitliliğinin yüzde 75'inin küresel gıda üretimindeki dönüşümden dolayı kayb olduğunu tahmin ediyor. Biyoçeşitliliği olumsuz etkileyen unsurların başında iklim değişikliği, tüketici tercihleri ve aşırı tüketim, demografinin değişmesi, yanlış arazi kullanımı, hatalı tarımsal faaliyetler, plastik kirliliği, avcılık, aşırı hasat ve istilacı türlerin yayılımı geliyor.

2.1. İyi Tarım Uygulamalarımız

Faaliyet alanımız dolayısıyla tedarik zincirimizdeki dolaylı tarımsal ve hayvansal üretimden kaynaklanan biyoçeşitlilik üzerindeki etkilerimizi yönetmek için tarımsal ve hayvansal üretimde İyi Tarım Uygulamaları'nı benimseyen tedarikçilerle iş birliği yapıyoruz. Bu doğrultuda tarımsal üretim kaynaklı olumsuz etkilerin azaltılmasına ve üretimde hayvan refahının gözetilmesine katkı sağlıyoruz. Bununla birlikte, zararlılarla alternatif mücadele yöntemleri geliştirilmesi ve biyolojik mücadele teknikleriyle zirai ilaç kullanımının kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapıyoruz. Değer zincirimiz boyunca biyoçeşitliliğe ve ekosisteme dokunan her noktada küresel riskler kapsamında konunun önemini farkında olarak çalışmalarımızı sürdürüyor, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda havada ve karada yaşama saygılı şekilde faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

İyi Tarım Uygulamaları (İTU) - Bitkisel Üretim

Şirketimiz, Tarım ve Orman Bakanlığı onaylı 'İyi Tarım Uygulamaları' usul ve esasları kapsamında meyve sebze 224 kriterle kontrol sistemini Türkiye'de ilk uygulayan perakendecidir. 2010 yılından bu yana devam eden, İyi Tarım Uygulamaları Sertifikası'nı alabilmek için tarımsal faaliyetlerin izlenebilir olması ve sürdürülebilir tarımın desteklenmesi gerekiyor. Bu doğrultuda, yazılı bilgi sisteminin bulunması, izlenebilirliğin sağlanması, yetkili kurum ve kuruluşlarca bağımsız denetimler ve akredite laboratuvarlarda analizlerin yapılması ve resmi kurumca belirlenmiş kontrol noktalarına uyum bekleniyor.

Şirketimiz, Antalya, Bursa ve İzmir'deki meyve-sebze depolarında, ürün işleme alanları dahil olmak üzere, İyi Tarım Uygulamaları Grup Sertifikasyonu'na sahip ve her yıl yapılan denetimlerle bu sertifikaların güncelliği sağlanıyor.

2018 yılında, İTU usul ve esaslarına üretilmiş **95 grup taze meyve sebze ürününe ait 319 adet İTU sertifikasına sahip olan 936 adet üreticiden ürün temini yaptık**. Sürdürülebilir tarımı destekleyen İyi Tarım Uygulamaları Sertifikalı ürün tedariklerimiz 2010 yılından 2018 yılı sonuna kadar 663.565 tona ulaştı. Tedarikçilerimizin ve onların üreticilerinin İTU sistemine geçmelerine danışmanlık, eğitim ve teşviklerle destek veriyoruz. Bu kapsamda, 2018 yılında 6 tedarikçimizin 36 üreticisinin İTU sertifikası almasını sağladık.

8 yılda 663.565 ton İTU'lu meyve sebze müşteriye ulaştırdık.

İyi Tarım Uygulamaları usul ve esaslarına bitkisel üretimin yaygınlaşması için, 2018 yılında "İyi Tarım Uygulamaları Eğitim ve Yayım Projesi"ni hayata geçirdik. Proje kapsamında, 65 müstahsil, 29 firma ve 6 işletici mal vereneimize İstanbul, Antalya, Mersin, Bursa ve İzmir'de düzenlediğimiz eğitimler ile bilgilendirmelerde bulunduk.

2010 yılından beri aralıksız İyi Tarım Uygulamaları Sertifikası'yla ürün tedarik eden 21 mal vereneimize plaket ve teşekkür yazısı sunarak, diğer mal verenerimize örnek olmasını sağladık.

Kurutulmuş ürünler (Antep fıstığı, fındık, kayısı, üzüm vb.) için İyi Tarım Uygulamaları usul ve esaslarına üretimin artırılması yönünde çalışmalarda görev alıyoruz. Tarım ve Orman Bakanlığı koordinasyonunda sektör paydaşları ile bir araya gelerek kurutulmuş ürünler için kalite kontrol noktalarının hazırlanmasına katkı sağlıyoruz.

2018 yılında çalışanlarımızın İyi Tarım Uygulamaları usul ve esaslarına bilgilendirilmelerini sağlamak ve mağazalarımızda müşterilerimize sunduğumuz İyi Tarım Uygulamalı ürünler ile ilgili yetkinliklerini artırmak üzere eğitimler düzenledik. Bu doğrultuda, **349 depo çalışanımıza ve 111 mağaza çalışanımız eğitimlerini tamamladı**.

İyi Tarım Uygulamaları (İTU) - Hayvansal Üretim

Hayvansal ürünlerin izlenebilirliği ve sürdürülebilirliği, gıda güvenirliliği açısından öne çıkan konular arasında. Tüketicilerin de bu konudaki haklı talepleri "İyi Hayvancılık Uygulamaları" kavramını gündeme getirdi. Bu bağlamda, 2013 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı'nın İyi Tarım Uygulamaları kapsamında beyaz et standartları ile 'Hayvansal Üretimde İyi Tarım Uygulamaları' projesini hayata geçirdik. 2018 yılında, **tavuk ürünlerinde 10 tedarikçi firmamızın İTU usul ve esaslarına üretim yapan 2.161 işletmesinden, hindi ürünlerinde ise 2 tedarikçimizin İTU sertifikasında yer alan 71 işletmesinden ürün tedariki** yaptık. Böylece 2018 yılında, müşterilerimize sunduğumuz tavuk ve hindi ürünlerimizin yüzde 100'ü İTU usul ve esaslarına uygun üretildi ve 317 kontrol noktasından geçerek raflardaki yerini aldı.

Yumurtacılıkta ise 4 tedarikçi firmamızın 6 adet **İTU Sertifikası'nda yer alan 12 işletmesinden yumurta** tedarikinde bulunduk.

Dünya bal sektöründe ve arıcılıkta kalite yönetim sistemleri açısından bir ilk olarak, 2017 yılında **Tarım ve Orman Bakanlığı ile birlikte 'İyi Bal' projesini hayata geçirdik**. Projenin amacı, bal ürününde taklit ve taşışın önlenmesi, iyi bal kriterlerinin

Tavuk ve hindi ürünlerimizin yüzde 100'ü İTU usul ve esaslarına uygun, 317 kontrol noktasından geçerek satışa sunuldu.

oluşturulması, **güvenilir bal** üretiminin ve tedarikinin yapılandırılması, **üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması ve bal üretimindeki kayıpların azaltılması**. Proje başlangıcından itibaren resmi kurumlar, araştırma enstitüleri, üniversiteler, üretici dernekleri, kontrol ve sertifikasyon kuruluşları ile çalıştaylar düzenlendi. 2019 yılı içerisinde İyi Tarım Uygulama Sertifikasına sahip balı müşterilerimize sunmayı hedefliyoruz.

2017 yılında, çiğ sütün piyasaya arzının belli koşullar dahilinde yasal hale gelmesinin ardından, müşterilerimize güvenli çiğ süt ulaştırmak için bir ilke daha imza attık. Süt Sığırçılığı kapsamında uluslararası standartlarda üretim gerçekleştiren, **Avrupa Birliği Onaylı bir çiftlikle ortak çalışma** başlatarak, ilk defa **İyi Tarım Uygulama Sertifikasına sahip Çiğ Sütü** müşterilerimize sunduk. 2018 yılında 491.690 litre İTU'lu çiğ süt satışı gerçekleştirdik.

